GİRİŞ 11

BÖLÜM 1: MEDYANIN EKONOMİ POLİTİĞİ VE İLETİŞİM ALANINDA NEO-LİBERAL EĞİLİMLER 17

İletişimin Eleştirel Ekonomi Politiği 18

Neo-liberalizm/Küreselleşme Çağında Medya Sektöründeki Genel Eğilimler 34

1) 1980'li Yıllardan Bugüne Medya Sektöründeki Ana Eğilimler 34

2) Küreselleşme ve Neo-liberalizm Tartışmaları 46

3) İletişim Sektöründe Yakınsama ve Bölgesel Dinamikler 58

Medya Sektöründe Mülkiyet ve Kontrol Sorunu 63

1) Çağdaş Kapitalizmde Mülkiyet ve Kontrolün Ayrışması Sorunu: 'Yönetici Devrimi' Efsanesi 65

2) Medya Sektöründe Mülkiyet ve Kontrol 72

3) Seçkin Kuramları ve Sınıf Kuramı Bağlamında Medya Yöneticileri 78

BÖLÜM 2: TÜRK BASIN SEKTÖRÜNÜN EVRİMİ 86

Türkiye'de Ekonomi Politikalarının Kısa Tarihi 86

1) II. Meşrutiyet'ten 'Çok Partili Yaşam'a Geçişe Kadar Ekonomi Politikaları 86

2) Çok Partili Yaşamdan 12 Eylül'e Ekonomi Politikaları 90

1950'lere Kadar Türk Basın Sektörünün Gelişimi 95

1) Kuruluş Dönemi: Müteferrika Matbaasından 1908 Devrimine 95

2) II. Meşrutiyet'ten DP İktidarına Kadar Basının Gelişimi ve Hükümet Politikaları 97

Türkiye'de Basının Endüstrileşmesi Sürecinde Bir Dönüm Noktası: Fikir Gazeteciliğinden Kitlesel Gazetecilik Dönemine Geçiş 111

1) Batıda ve Türkiye'de Kitlesel Basının Gelişimi 111

2) Türk Basın Sektörünün Gelişiminde İki Öncü Kuruluş: Hürriyet ve Milliyet 119

Hürriyet 119

Milliyet 127

3) 'Gazeteci' Sahiplerden Basın Dışı Sahiplere Geçiş Olgusu 132

BÖLÜM 3: 1980'DEN 2000'LERE TÜRK MEDYA SEKTÖRÜNÜN OLUŞUMU 137

Ekonomi Politikalarında Dönüşüm ve Yeni Hegemonya Projesi 138

1) Yeni Ekonomi Politikalarının İki Anahtarı: 24 Ocak Kararları ve 12 Eylül Darbesi ... 138
2) Turgut Özal'ın Kişiliğinde Basın ve Siyasi İktidar İlişkileri ... 147
Basın Sermayesinin Yeniden Yapılanma Süreci ... 155
1) Basın Sektöründe Yeniden Yapılanma Süreci ve Büyük Medya Gruplarının Kısa Öyküleri ... 155
Tercüman Gazetesi ... 155
Güneş Gazetesi ... 157
Asil Nadir'le açılan dönem ... 159
Sabah'ın öyküsü ... 164
Uzan Grubu ... 177
Doğuş Grubu ... 188
İhlas Grubu ... 192
Çukurova Grubu ... 195
2) Medya Sektöründe Küçük Oluşumlar ... 203
Türk Medya Sektörünün Büyüme Sürecinde Finans Sektörünün Gelişimi ve Özelleştirme Uygulamaları ... 210
1) Basın'dan Medya'ya Geçiş Sürecinde Bankacılık ve Finans ... 210
2) Basın'dan Medya'ya Geçiş Sürecinde Özelleştirme Uygulamaları ... 217
3) Yayıncılıkta Devlet Tekelinin Kaldırılması ve Özel Televizyon Yayıncılığı ... 229
Medya Sektöründe Gruplararası Rekabet ve Bazı Mücadele Alanları ... 239
1) Promosyonla Büyüme ... 241
2) Dikey Bütünleşmenin Önemli Bir Ayağı: Dağıtım ... 246
3) Medya Sektörünün Motor Güçü: Reklam ... 252
BÖLÜM 4: TÜRK MEDYA SEKTÖRÜNDE BİR MODEL ARAYIŞI: DOĞAN MEDYA GRUBU ... 263
Doğan Grubu ve Medya Şirketleri ... 263
Doğan Medya Grubu'nun Kısa Tarihi ... 271
Profesyonelleşme İdeali Çerçevesinde DMG'nin Yapılanması ... 282
BÖLÜM 5: TÜRK MEDYA SEKTÖRÜNDE YENİ İSTİHDAM POLİTİKALARI VE KONTROL ... 291
Medya Sektöründe Yeni Personel Rejimi ... 291
1) Türk Basınında Sendikanın Tasfiyesi ... 295
2) Yeni Medya Ortamında 'Çalışma Hayatı' ... 301
3) Köşe Yazarları: 'Yeni Aristokrasi'? ... 308
Medya Sektöründe Yeni Organizasyon Modeli: Yöneticiler ve Sahipler ... 315
1) Basın/Medya Sektöründe Sahipler ve 'Veliahtlar' ... 315
2) Medya Sektöründe Organizasyon Yapısının Değişimi ve Yöneticilik ... 326

SONUÇ (1980-2003) 339
GÜNCELLEME: MEDYA ENDÜSTRİSİNDE YAŞANAN SON GELİŞMELER (2003-2005) 346
Dünya Medya Devlerinin Ağır Bunalımı ve Yeni Arayışlar 347
Yayıncılık Mevzuatında Meclis, Köşk, Yargı ve Üçgeni 356
Türk Medya Sektöründe Mülkiyet Yapısının Değişimi 358
Medya Profesyonellerinin Artan Mobilizasyonu 369
Son Dönemde Programcılık ve Habercilik Kalıpları 374
EKLER 377
Ek 1: Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık AŞ'nin 31 Aralık 1987 Tarihli Kâr-Zarar Tablosu 377
Ek 2: TMSF'ye Devredilen Bankalar (1997- 2003) 377
Ek 3: Doğan Şirketler Grubu Holding AŞ'nin İştirakleri (2004) 379
Ek 4: Doğan Yayın Holding'in İştirakleri (2004) 380
Ek 5: Doğan Yayın Holding Organizasyon Yapısı (2005) 381
Ek 6: Çukurova Grubu Şirketleri (2001) 381
Ek 7: Ciner Grubu Şirketleri (2006) 384
Ek 8: Uzan Grubu Şirketleri (2003) 384
Ek 9: Hürriyet Gazetesi'nin 1 Nisan 1988 Tarihli Künyesi 386
Ek 10: Milliyet Gazetesi'nin Üst Düzey Yönetici Kadrosu (1954-2003) 387
Ek 11: Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmenleri (1960-2003) 388
Ek 12: Mülakatlar (İsim Listesi ve Bant Çözümleri) 389
Ertuğrul Özkök'le Görüşme (Bant Çözümü) 390
Nuri Çolakoğlu'yla Görüşme (Bant Çözümü) 407
Umur Talu'yla Görüşme (Bant Çözümü) 412
KAYNAKÇA 430

Tablolar Listesi

Tablo 1: Gazete tirajları (1943-1945) ... 108
Tablo 2: Sabah Yayıncılık AŞ ortaklık yapısı (7 Temmuz 1998) ... 171
Tablo 3: Medya/İletişim sektörüyle ilişkili bazı özel banka ve finans kuruluşları ... 213
Tablo 4: Medya sektörü ile ilişkili bazı özelleştirmeler (9 Haziran 1998) ... 219
Tablo 5: Büyük medya gruplarına ait TV kanalları ile ilgili bazı bilgiler (2003) ... 238
Tablo 6: Basın ve diğer sektörlerde kârlılık (1990-1995) ... 245
Tablo 7: Yaysat ve BBD'nin pazar payları (1994-1998) ... 248
Tablo 8: Bimaş ortaklık yapısı ... 255
Tablo 9: Prime ortaklık yapısı ... 255
Tablo 10: Mepaş ortaklık yapısı ... 255
Tablo 11: TV kanallarının reklam geliri payları (1995-1998) ... 258
Tablo 12: TV'de en çok reklam harcamasıyla ilk 10'da yer alan firmalar (Nisan 2002) ... 259
Tablo 13: TV kanallarının ana yayın kuşağındaki pazar payları (Ocak-Mart 2003) ... 260
Tablo 14: Kanalları izleyenlerin gelir gruplarına göre oranları (1997: I. Dönem) ... 261
Tablo 15: Doğan Holding'in 17 Ekim 2002 tarihinde açıklanan ortaklık yapısı ... 265
Tablo 16: Doğan Şirketler Grubu'nun sektörel gelir tablosu ... 265
Tablo 17: DMG şirketleri (15 Mart 2002) ... 267
Tablo 18: Doğan Holding'in basın sektöründeki iştirakleri (1993) ... 275
Tablo 19: DBR'nin yayınlarını dağıttığı yabancı yayın grupları ... 287
Tablo 20: DBR'nin ithal ettiği yayınlar ... 288
Tablo 21: Bazı ünlü köşe yazarlarının profilleri ... 311
Tablo 22: 1. Kuşak basın sahiplerinin profilleri (1950-1980) ... 318
Tablo 23: Medya sahiplerinin profilleri (1980-2003) ... 319
Tablo 24: Basın sektöründeki 'veliaht'ların profilleri ... 321
Tablo 25: Medya sektöründeki 'veliaht'ların profilleri ... 322
Tablo 26: Gazetelerin üst düzey yöneticilerinin profilleri (2003) ... 333
Tablo 27: Bazı televizyon kanallarının üst düzey yöneticilerinin profilleri (2003) ... 335
Tablo 28: Dünyanın en büyük medya grupları (2006) ... 355
Tablo 29: El değiştiren Uzan Grubu'na ait medya şirketleri ... 362
Tablo 30: Türkiye'deki büyük çapraz medya grupları (2005) ... 368
Tablo 31: Etkin gazetelerin genel yayın yönetmenleri (2006) ... 373